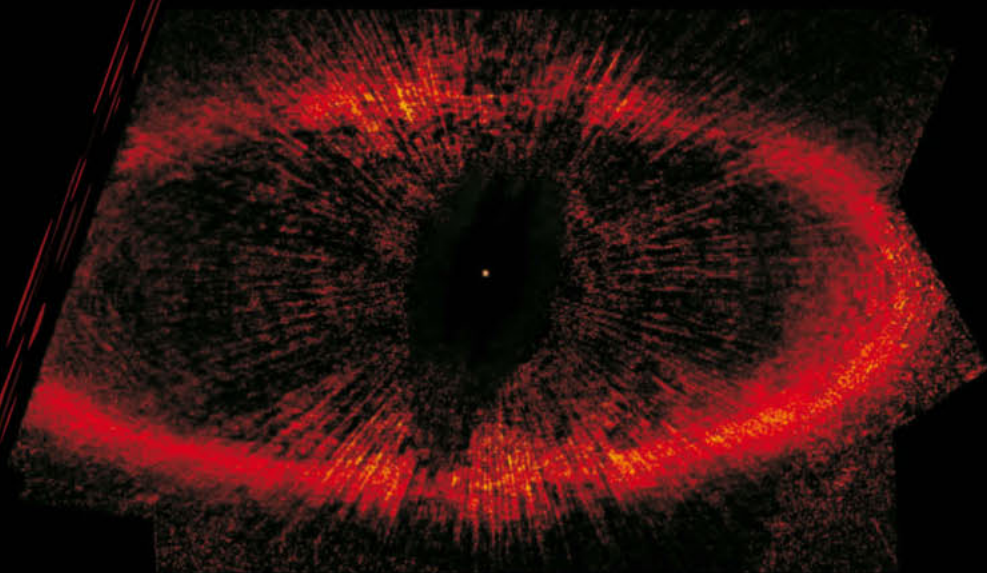

Folia Philosophica

Tom **29**

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2011

Folia
Philosophica

29

NR 2882

Folia Philosophica

29

pod redakcją
Piotra Łaciaka

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2011

Redaktor serii: Filozofia

Andrzej Kiepas

Recenzenci

Marek Maciejczak

Andrzej Papuziński

Rada Programowa

Bolesław Andrzejewski (Poznań), Heinrich Badura (Wiedeń), Gerhard Banse (Karlsruhe), Józef Bańka (Katowice), Stanisław Borzym (Warszawa), Czesław Głombik (Katowice), Jan Hartman (Kraków), Adam Jonkisz (Bielsko-Biała), Andrzej Kiepas (Katowice), Jerzy Kopania (Białystok), Vladimír Leško (Košice), Niconor Ursula Lezaun (San Sebastian), Iwona Lorenc (Warszawa), František Mihina (Prešov), Leon Miodoński (Wrocław), Robert Piłat (Warszawa), Jacek Rąb (Gliwice), Jan Štěpán (Olomouc), Stefan Symotiuk (Lublin), Włodzimierz Tyburski (Toruń), Jan Zouhar (Brno)

Rada Redakcyjna

Piotr Łaciak (przewodniczący), Dariusz Kubok, Andrzej J. Noras, Jacek Surzyn, Mirosław Piróg, Danuta Ślęczek-Czakon, Aleksander R. Bańka (sekretarz)

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.cceol.com

Instytut Filozofii Uniwersytetu Śląskiego
www.folia.philosophica.us.edu.pl

Spis treści

Przekłady

Joseph Maréchal: O naturalnym pragnieniu doskonałości uszczęśliwiającej (<i>Aleksander R. Bańka, Jacek Surzyn</i>)	13
Jean Héring: Kilka zadań fenomenologii snu (<i>Marta Ples</i>)	27
Karl Schuhmann: Husserl i Masaryk (<i>Dariusz Bęben</i>)	41
Christian Krijnen: Czy samookreślenie jest wolą? Hegłowska koncepcja wolnego ducha a podstawowa relacja aksjotyczna w filozofii transcendentальной o charakterze kantowskim (<i>Tomasz Kubalica</i>)	67

Studia z historii filozofii

Andrzej J. Noras: Spór o metodę w filozofii przełomu XIX i XX wieku	111
Jacek Surzyn: Szkotowe inspiracje w transcendentalizmie Immanuela Kanta	153
Agnieszka Woszczyk: Podstawy Plotyńskiej krytyki teorii kategorii Arystotelesa	169

Ontologia i epistemologia

Józef Bańka: Sprzeczność i czas w systemie reentywizmu	183
Piotr Łaciak: Eugena Finka rozumienie Ja transcendentalnego	205
Aleksander R. Bańka: Josepha Maréchala interpretacja „jasnego widzenia Boga” w doktrynie mistycznej Tomasza z Akwinu	225

Etyka, antropologia, estetyka

Jan Woleński: Naturalizm, antynaturalizm i metaetyka	241
Danuta Ślęczek-Czakon: Jak myśleć o sprawach moralnych? Koncepcja Richarda Mervyna Hare'a	257
Piotr Machura: Normy moralne, ideały i supererogacja	277
Marta Ples: Filozofia życia wobec pytania o istotę człowieczeństwa. Wątki antropologiczne w koncepcji filozoficznej Henri Bergsona	307
Szymon Kurpanik: Racjonalność a problem umysłowości pierwotnej	323
Mariola Sułkowska-Janowska: Przemoc rozestetyzowana	339

Recenzje

Agnieszka Woszczyk: O filozofii, która stała się matematyką	353
Dariusz Olesiński: Platon, wstyd i polityka	357
Tomasz Kubalica: Filozofia jako system	363
Jacek Surzyn: Wiara w poszukiwaniu zrozumienia	367
Marta Ples: Obraz, czas, ruch. Kino według Gilles'a Deleuze'a	373
Marcin Furman: Sobość jako najbardziej źródłowy warunek doświadczenia siebie i innych	377

Konferencje

Central-European Ethos or Local Traditions: Equality, Justice (<i>Piotr Machura</i>)	387
Noty o Autorach	389

Table of contents

Translations

Joseph Maréchal: On natural desire of perfection that makes happy (<i>Aleksander R. Bańka, Jacek Surzyn</i>)	13
Jean Héring: Some tasks of the phenomenology of dream (<i>Marta Ples</i>)	27
Karl Schuhman: Husserl and Masaryk (<i>Dariusz Bęben</i>)	41
Christian Krijnen: Self-determination as a will? Hegel's doctrine of free spirit and the fundamental axiotic relationship of transcen- dental philosophy to Kantianism (<i>Tomasz Kubalica</i>)	67

Studies in history of philosophy

Andrzej J. Noras: The debate on the method of philosophy at the turn of XX century	111
Jacek Surzyn: Scotian inspirations in Immanuel Kant's transcenden- talism	153
Agnieszka Woszczyk: Basis of Plotinus' critique of Aristotle's theory of categories	169

Ontology and epistemology

Józef Bańka: Contradiction and time in recentivism	183
Piotr Łaciak: Eugen Fink's understanding of the transcendental I	205
Aleksander R. Bańka: Joseph Maréchal's interpretation of the "clear vision of God" in the mystic doctrine of Thomas Aquinas	225

Ethics, anthropology, aesthetics

Jan Woleński: Naturalism, antinaturalism and meta-ethics	241
Danuta Ślęczek-Czakon: How to think on moral issues? Richard Mervyn Hare's conception	257
Piotr Machura: Moral norms, moral ideals and supererogation	277
Marta Ples: Labensphilosophie on the essence of humanity. Anthropological motifs in philosophy of Henri Bergson	307
Szymon Kurpanik: Rationality and the problem of primeval mind	323
Mariola Sułkowska-Janowska: The Aestheticised Violence	339

Reviews

Agnieszka Woszczyk: On philosophy that became mathematics	353
Dariusz Oleśiński: Plato, shame and politics	357
Tomasz Kubalica: Philosophy as a system	363
Jacek Surzyn: Faith in the search of understanding	367
Marta Ples: Picture, time, movement. The cinema according to Gilles Deleuze	373
Marcin Furman: Oneselfness as the most source condition of experience of oneself and others	377

Conferences

Central-European Ethos or Local Traditions: Equality, Justice (<i>Piotr Machura</i>)	387
Notes on Authors	389

Inhaltsverzeichnis

Übersetzungen

Joseph Maréchal: Vom natürlichen Wunsch nach glücklich machender Vollkommenheit (<i>Aleksander R. Bańka</i>)	13
Jean Héring: Ein paar Sätze über die Traumphantomenologie (<i>Marta Ples</i>)	27
Karl Schuhmann: Husserl und Masaryk (<i>Dariusz Bęben</i>)	41
Christian Krijnen: Selbstbestimmung als Wille? Hegels Lehre vom freien Geist und das axiologische Grundverhältnis kantianisierender Transzendentalphilosophie (<i>Tomasz Kubalica</i>)	67

Geschichtsphilosophische Studien

Andrzej J. Noras: Der Streit um Methode der Philosophie um die Wende des 19. zum 20.Jh.	111
Jacek Surzyn: Scotus Inspirationen im Transzendentalismus von Immanuel Kant	153
Agnieszka Woszczyk: Die Grundlagen der von Plotin an Aristotelischer Theorie von Kategorien geübten Kritik	169

Ontologie und Epistemologie

Józef Bańka: Widerspruch und Zeit im rezeptionistischen System	183
Piotr Łaciak: Transzendentes Ich nach Eugen Fink	205
Aleksander R. Bańka: Joseph Maréchals Interpretation der „hellen Betrachtung Gottes“ in mystischer Doktrin von Thomas von Aquin	225

Ethik, Anthropologie, Ästhetik

Jan Woleński: Naturalismus, Antinaturalismus und Metaethik . . .	241
Danuta Ślęczek-Czakov: Wie ist nach moralischen Sachen zu denken? Richard Mervyn Hares Lehre	257
Piotr Machura: Ethische Normen, Ideale und die Supererogation . . .	277
Marta Ples: Die Lebensphilosophie angesichts der Frage nach dem Kern von der Menschlichkeit. Anthropologische Elemente in Henri Bergsons philosophischer Lehre	307
Szymon Kurpanik: Die Rationalität und die primäre Geistigkeit . . .	323
Mariola Sułkowska-Janowska: Die ästhetisierte Gewalt	339

Rezensionen

Agnieszka Woszczyk: Philosophie, die zur Mathematik geworden ist. . .	353
Dariusz Olesiński: Platon, Scham und Politik	357
Tomasz Kubalica: Die Philosophie als ein System	363
Jacek Surzyn: Der Glaube auf der Suche nach einem Verständnis . . .	367
Marta Ples: Bild, Zeit, Bewegung. Das Kino nach Gilles Deleuze . . .	373
Marcin Furman: Selbstheit als die beste Quellenbedingung für das Empfinden sich selber und der anderen Menschen	377

Konferenzen

Central-European Ethos or Local Traditions: Equality, Justice (<i>Piotr Machura</i>)	387
Autorenverzeichnis	389

Noty o Autorach

Joseph Maréchal (1878—1944), jezuita belgijski, wykładowca w Kolegium Jezuitów w Louvain, twórca tomizmu transcendentnego. Autor fundamentalnej pracy: *Le point de départ de la Métaphysique*.

Jean Héring (1890—1966), jeden z najważniejszych przedstawicieli ruchu fenomenologicznego, jego ontologicznego i realistycznego nurtu. Był jednym z pierwszych filozofów, który pisał we Francji o fenomenologii Husserla. Profesor teologii protestanckiej w Strasburgu. Jego najważniejsze dzieła to: *Bemerkungen über das Wesen, die Wesenheit und die Idee* (1921) oraz *Phénoménologie et philosophie religieuse* (1925).

Karl Schuhmann (1941—2002), pochodzący z Niemiec, wykształcony w Belgii (Lowanium), był profesorem na Uniwersytecie w Utrechcie. Uważany jest za jednego z najważniejszych historyków ruchu fenomenologicznego. Zredagował liczne pisma, wykłady oraz korespondencje Husserla. Opracował *Husserl-Chronik* (Den Haag 1977). Jego drugim obszarem zainteresowań była filozofia renesansu oraz myśl Thomasa Hobbesa.

Christian Krijnen (ur. 1965), studiował filozofię oraz ekonomię. Do 1999 roku pracował naukowo w Centrum Etycznym Uniwersytetu w Nijmegen oraz na Wydziale Filozoficznym Wolnego Uniwersytetu w Amsterdamie, gdzie w 2001 roku uzyskał doktorat. Habilitował się na Uniwersytecie w Siegen w 2006 roku. Od 2005 roku pracuje na stanowisku adiunkta w Wolnym Uniwersytecie w Amsterdamie. Obecnie jest również członkiem Zarządu holenderskiego Stowarzyszenia Stypendystów Fundacji Humboldta.

Dariusz Bęben, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Andrzej J. Noras, prof. dr hab., kierownik Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Jacek Surzyn, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Agnieszka Woszczyk, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Józef Bańka, prof. zw. dr hab., profesor w Zakładzie Antropologii Filozoficznej i Filozofii Cywilizacji Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Piotr Łaciak, prof. UŚ dr hab., profesor w Zakładzie Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Aleksander R. Bańka, dr, adiunkt w Zakładzie Logiki i Metodologii Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Jan Woleński, prof. zw. dr hab., profesor Instytutu Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Danuta Ślęczek-Czakon, prof. UŚ dr hab., kierownik Zakładu Etyki Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Piotr Machura, dr, adiunkt w Zakładzie Etyki Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Marta Ples, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Szymon Kurpanik, mgr, doktorant w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Mariola Sułkowska-Janowska, dr, adiunkt w Zakładzie Antropologii Filozoficznej i Filozofii Cywilizacji Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Dariusz Olesiński, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Tomasz Kubalica, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Marcin Furman, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii i Filozofii Współczesnej Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku.

Redaktor
Małgorzata Pogłódek

Projektant okładki
Grzegorz Nowak

Redaktor techniczny
Małgorzata Pleśniar

Korektor
Barbara Jagoda

Copyright © 2011
by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISSN 1231-0913

(wersja drukowana)

ISSN 2353-9445

(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 150 + 50 egz. Ark. druk. 24,5.
Ark. wyd. 27,0. Papier offset. kl. III, 90 g
Cena 40 zł (+ VAT)

Łamanie: Pracownia Składu Komputerowego
Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego
Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Cena 40 zł (+ VAT)

Folia Philosophica • Tom 29

ISSN 0208-6336

